

ریاست جمهوری

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور
دفتر رئیس سازمان

بسمه تعالی

شماره: ۱۰۱/۱۲۰۷۵۷	به دستگاه‌های اجرایی و مهندسان مشاور
تاریخ: ۱۳۸۱/۷/۶	
موضوع: موافقت‌نامه و شرایط عمومی قراردادهای خدمات نقشه‌برداری	
<p>به استناد ماده ۲۳ قانون برنامه و بودجه، آیین‌نامه استانداردهای اجرایی طرح‌های عمرانی و در چهارچوب نظام فنی و اجرایی کشور (موضوع تصویب‌نامه شماره ۲۴۵۲۵/ت/۱۴۸۹۸ هـ، مورخ ۱۳۷۵/۴/۴ هیأت وزیران)، به پیوست مجموعه «موافقت‌نامه و شرایط عمومی قراردادهای خدمات نقشه‌برداری» از نوع گروه اول (لازم‌الاجرا)، ابلاغ می‌گردد تا از این تاریخ برای انعقاد قراردادهای خدمات مذکور مورد عمل قرار گیرد.</p> <p>این مجموعه جایگزین متن قرارداد تیپ خدمات نقشه‌برداری می‌گردد. پیوست شرح خدمات قرارداد مذکور کماکان به قوت خود باقی است.</p> <p>در مورد کارهایی که این مجموعه به طور کامل پاسخگو نیست، موافقت‌نامه و شرایط عمومی قرارداد مورد نظر باید در هیأت قراردادهای ناهمسان خدمات مشاوره‌ای به تصویب برسد.</p> <p>محمد ستاری فر معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان</p>	

جمهوری اسلامی ایران
سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور

موافقت‌نامه و شرایط عمومی قراردادهای خدمات نقشه‌برداری

معاونت امور فنی
دفتر امور فنی و تدوین معیارها

نشریه ۱۰۱۳

دستورالعمل نحوه تکمیل و تنظیم موافقتنامه، شرایط عمومی

و پیوست‌های قراردادهای خدمات نقشه‌برداری و مقررات مربوط به آنها

۱. موافقتنامه

۱-۱. اطلاعات مربوط به موافقتنامه باید به طور کامل و روشن در محل‌های پیش‌بینی شده درج شود. تغییر دادن، کاستن عبارت‌ها یا کلمه‌هایی از موافقتنامه و یا افزودن به آن مجاز نیست و تنها محل‌های خالی باید تکمیل شود.

۲-۱. در مقدمه موافقتنامه باید عنوان رسمی یا قانونی دو طرف قرارداد درج شود.

۳-۱. در ماده ۱، برای درج موضوع قرارداد باید قسمتهای مختلف خدمات موضوع قرارداد نیز درج گردد.

۴-۱. مدت منظور شده در ماده ۳ باید به نحوی تنظیم گردد که کارها به موقع و با کیفیت لازم انجام شود.

۵-۱. نمایندگان مجاز دو طرف قرارداد باید تمام صفحه‌های موافقتنامه را امضا و مهر کنند.

۲. شرایط عمومی

۱-۲. شرایط عمومی باید بدون هیچ نوع تغییری در قراردادهای مورد استفاده قرار گیرد. تغییر دادن، کاستن یا افزودن مطالبی به آن مجاز نیست. تنها صفحه آخر شرایط عمومی در محل تعیین شده به وسیله نمایندگان مجاز دو طرف امضا و مهر می‌شود.

۲-۲. در اجرای بند ۲۲-۲ (فسخ قرارداد) در دستگاههای اجرایی که تابع هیچ یک از وزارتخانه‌ها نیستند، مانند سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان تربیت بدنی ایران و

دیگر سازمانها و نهادهایی که اجرای طرحهای عمرانی را به عهده دارند، انتخاب هیات سه نفره به منظور بررسی فسخ قرارداد و موافقت با فسخ قرارداد در عهده بالاترین مقام سازمان یا نهاد مربوط در مرکز می باشد.

۳. پیوستها

۱-۳. شرح موضوع قرارداد با توجه به شرح عملیات موافقتنامه طرح، به نحوی که محدوده خدمات را مشخص نماید در پیوست شماره ۱ درج شود و در صورت لزوم، نقشه محدوده موضوع قرارداد به آن ضمیمه گردد.

۲-۳. شرح خدمات قسمتهای مختلف قرارداد بر اساس شرح خدمات ابلاغ شده از طرف این سازمان به عنوان پیوست شماره ۲ الحاق می شود.

۳-۳. نحوه محاسبه حق الزحمه قرارداد به تفکیک قسمتهای مختلف آن به منظور برآورد اولیه با درج شماره و تاریخ بخشنامه های مربوط در پیوست شماره ۳ می آید. به همین ترتیب، تعداد و مبلغ اقساط حق الزحمه با توجه به بند ۱۶-۱ (نحوه پرداخت حق الزحمه) شرایط عمومی در این پیوست تعیین می گردد.

۴-۳. در پیوست شماره ۵ موارد زیر درج شود:

۱-۴-۳. اطلاعات و مدارکی که علاوه بر موارد تعیین شده در شرایط عمومی توسط کارفرما در اختیار مهندس مشاور قرار می گیرد.

۲-۴-۳. تسهیلات ویژه ای که کارفرما در نظر دارد در محل انجام خدمات در اختیار مهندس مشاور قرار دهد.

۳-۴-۳. به جز موارد یاد شده و سایر مواردی که در شرایط عمومی به شرایط خصوصی مراجعه شده است، درج هیچ نوع تعهد دیگری در این پیوست که برای دستگاه اجرایی بار مالی اضافه بر قرارداد ایجاد کند مجاز نیست.

موافقتنامه

موافقتنامه

موافقتنامه حاضر، همراه با اسناد و مدارک موضوع ماده ۲ آن، که مجموعه‌ای غیرقابل تفکیک است و از این پس قرارداد نامیده می‌شود، در تاریخ ..... در ..... بین ..... که از این پس کارفرما نامیده می‌شود، از یک سو و واحد خدمات مشاوره ..... به شماره ثبت ..... و کد اقتصادی ..... که از این پس مهندس مشاور نامیده می‌شود، از سوی دیگر، طبق مقررات و شرایطی که در اسناد و مدارک این قرارداد درج شده است، منعقد می‌گردد. نظارت بر صحت و کیفیت خدمات نقشه‌برداری موضوع این قرارداد بر عهده سازمان نقشه‌برداری کشور است که از این پس دستگاه نظارت نامیده می‌شود. در این مورد موافقتنامه جداگانه‌ای بین کارفرما و دستگاه نظارت منعقد خواهد شد.

ماده ۱ : موافقتنامه

موضوع قرارداد، عبارت است از انجام خدمات نقشه‌برداری، برای :

که شرح آن در پیوست ۱، تعیین شده است.

ماده ۲ : اسناد و مدارک

این قرارداد، شامل اسناد و مدارک زیر است:

۱-۲. موافقتنامه حاضر.

۲-۴. شرایط عمومی.

۲-۳. پیوستها:

پیوست ۱ : شرح موضوع قرارداد.

پیوست ۲ : شرح خدمات.

پیوست ۳ : حق الزحمه، روش محاسبه و نحوه پرداخت آن.

پیوست ۴ : برنامه زمانی کلی.

پیوست ۵: شرایط خصوصی.

پیوست ۶: سازمان و اسامی عوامل کلیدی انجام کار.

۴-۲. اسناد تکمیلی که حین انجام خدمات، در چارچوب قرارداد و به منظور انجام آن، به مهندس مشاور ابلاغ شده یا بین دو طرف قرارداد، مبادله می شود.

۴-۵. مدارک و گزارشهای مصوب.

ماده ۳: مدت

مدت انجام خدمات قسمت های موضوع قرارداد، که شروع و تنفیذ آن طبق ماده ۲ شرایط عمومی قرارداد است، با توجه به برنامه زمانی کلی (پیوست ۴)، ..... روز است. مدت یاد شده تابع تغییرات مدت قرارداد، موضوع ماده ۱۹ شرایط عمومی، خواهد بود.

ماده ۴: حق الزحمه

۴-۱. برآورد مبلغ اولیه حق الزحمه خدمات مورد قرارداد، ..... ریال است.

۴-۲. نحوه تعیین و روش پرداخت حق الزحمه، بر اساس ضوابط و بخشنامه های مربوط و نیز نحوه محاسبه مبلغ اولیه حق الزحمه، در پیوست ۳ درج شده است.

ماده ۵: تعهدات دو طرف قرارداد

۵-۱. مهندس مشاور متعهد است خدمات خود را طبق اسناد و مدارک قرارداد، در ازای دریافت حق الزحمه انجام دهد و اعلام می کند که دارای توان و تشکیلات لازم برای انجام این خدمات است.

۵-۲. کارفرما متعهد به انجام وظایفی است که در اسناد و مدارک قرارداد برای او معین شده است و نیز متعهد می شود که در ازای انجام خدمات موضوع قرارداد، حق الزحمه مربوط را طبق اسناد و مدارک قرارداد، به مهندس مشاور پرداخت کند.

ماده ۶: نشانی

نشانی کارفرما: .....

نشانی مهندس مشاور: .....

هر گاه یکی از دو طرف قرارداد نشانی خود را تغییر دهد، باید پانزده (۱۵) روز قبل از تاریخ تغییر،

نشانی جدید خود را به طرف دیگر و همچنین دستگاه نظارت اعلام کند. تا وقتی که نشانی جدید به طرف دیگر اعلام نشده است، مکاتبات به نشانی قبلی ارسال می‌شود و دریافت شده تلقی می‌گردد.

ماده ۷ : شمار نسخه‌های قرارداد

این قرارداد در ..... نسخه تنظیم شده و به امضای دو طرف قرارداد رسیده، یک نسخه از آن به مهندس مشاور ابلاغ شده است و همه نسخه‌های آن، اعتبار یکسان دارند.

تماینده کارفرما

نام و نام خانوادگی

امضا

تماینده مهندس مشاور

نام و نام خانوادگی

مهر و امضا

شرایط عمومی

فهرست مطالب

شماره صفحه	شرح
۶	ماده ۱: تعاریف و مفاهیم
۸	ماده ۲: شروع و تنفيذ قرارداد
۸	ماده ۳: حدود خدمات و تغییرات آن
۹	ماده ۴: برنامه زمانی انجام خدمات
۹	ماده ۵: پیشرفت کار
۱۰	ماده ۶: کارکنان مهندس مشاور
۱۰	ماده ۷: نمایندگان
۱۱	ماده ۸: دقت و کوشش
۱۲	ماده ۹: استانداردها، معیارها، مقررات و دستورالعملهای فنی
۱۲	ماده ۱۰: اقدامهای مهندس مشاور که نیاز به تایید کارفرما دارد
۱۲	ماده ۱۱: نظارت و کنترل فنی
۱۳	ماده ۱۲: تسهیلات بر عهده کارفرما
۱۴	ماده ۱۳: نحوه تسلیم و تصویب مدارک و گزارشها
۱۵	ماده ۱۴: تضمین حسن انجام کار
۱۵	ماده ۱۵: حق الزحمه
۱۵	ماده ۱۶: نحوه پرداخت حق الزحمه
۱۷	ماده ۱۷: پیش پرداخت
۱۷	ماده ۱۸: صورت حساب نهایی و تسویه حساب
۱۸	ماده ۱۹: تغییرات مدت خدمات و حق الزحمه مربوط
۱۹	ماده ۲۰: خسارت تاخیر
۱۹	ماده ۲۱: تعلیق
۲۰	ماده ۲۲: خاتمه دادن به قرارداد

۲۳	ماده ۲۳ : فسخ قرارداد
۲۴	ماده ۲۴ : حل اختلاف
۲۵	ماده ۲۵ : مالیات، بیمه و سایر حقوقی و عوارض قانونی
۲۵	ماده ۲۶ : مسئولیت مهندس مشاور
۲۶	ماده ۲۷ : ممنوعیت قانونی
۲۶	ماده ۲۸ : حوادث قهری
۲۷	ماده ۲۹ : انتقال به غیر
۲۷	ماده ۳۰ : اشخاص و با قراردادهای ثالث
۲۷	ماده ۳۱ : دسترسی به محل
۲۸	ماده ۳۲ : رعایت مقررات ایمنی
۲۸	ماده ۳۳ : کارآموزی
۲۸	ماده ۳۴ : مالکیت اسناد
۲۹	ماده ۳۵ : ابلاغها
۲۹	ماده ۳۶ : زبان قراردادها
۲۹	ماده ۳۷ : قانون حاکم بر قراردادها

شرایط عمومی

ماده ۱: تعاریف و مفاهیم

۱-۱. قرارداد

مجموعه اسناد و مدارک غیر قابل تفکیک به شرح ماده ۲ موافقتنامه است که برای انجام خدمات موضوع قرارداد بین دو طرف مبادله می‌شود.

۲-۱. موافقتنامه

سندی است که در آن مشخصات اصلی قرارداد، مانند مشخصات دو طرف، موضوع، مدت، حق الزحمه و تعهدات دو طرف بیان شده و باید به امضای هر دو برسد.

۳-۱. شرایط عمومی

مفاد همین متن است که مقررات و شرایط عمومی حاکم بر قرارداد را تعیین می‌کند.

۴-۱. شرایط خصوصی

شرایط ویژه‌ای است که به منظور تکمیل شرایط عمومی، با توجه به وضعیت و ماهیت موضوع قرارداد تنظیم می‌شود. موارد درج شده در شرایط خصوصی، هیچ‌گاه نمی‌تواند مواد شرایط عمومی را نقض کند، یا تعهدات مالی کارفرما را افزایش دهد.

۵-۱. کارفرما

شخصیتی حقوقی است که قرارداد را امضا می‌کند و انجام خدمات موضوع قرارداد را به مهندس مشاور واگذار می‌نماید. جانشینان قانونی و نمایندگان مجاز کارفرما، در حکم کارفرما هستند.

۶-۱. مدیر طرح

شخصیتی حقوقی است که با عنوان مدیریت طرح، تمام یا بخشی از اختیارات قابل واگذاری کارفرما، به وی واگذار می‌شود.

۷-۱. مهندس مشاور

طرف دیگر امضا کننده قرارداد است، که انجام موضوع قرارداد را تعهد می‌کند. جانشینان قانونی و نمایندگان مجاز مهندس مشاور، در حکم مهندس مشاور هستند.

۸-۱. دستگاه نظارت

شخصیتی حقوقی است که به نمایندگی از کارفرما، نظارت بر حسن انجام عملیات از نظر فنی و

کنترل کیفیت خدمات مورد قرارداد را بر عهده می‌گیرد. دستگاه نظارت در این قرارداد، سازمان نقشه برداری کشور است.

۹-۱. خدمات نقشه برداری

عبارت از فعالیتها و اقدامهایی است که در اجرای موضوع قرارداد، از سوی مهندس مشاور تعهد شده است. این خدمات در برگیرنده مراحل اندازه‌گیری، برداشش، تجزیه و تحلیل، تفسیر، نمایش، انتشار و بهره‌برداری از داده‌های مکانی و اطلاعات جغرافیایی در مورد سطح زمین و یا بستر پهنه‌های آبی است.

۱۰-۱. قسمت

هر قسمت، بخش تفکیک شده‌ای از شرح خدمات است که تحت این عنوان، با مدت و حق‌الزحمة معین، در قرارداد مشخص شده است.

۱۱-۱. مدارک و گزارشها

نقشه‌ها، متون، پایگاه‌های اطلاعاتی، مستندات، دستورالعمل‌ها، مشخصات فنی، کتابچه‌های محاسبات فنی، برآورد مقادیر و نظایر آن هستند که در انجام خدمات موضوع قرارداد برحسب مورد از سوی مهندس مشاور به صورت نسخه سخت و یا نرم‌افزاری تهیه می‌شود.

۱۲-۱. برنامه زمانی کلی

برنامه‌ای است که تاریخ شروع و خاتمه انجام بخشهای مختلف خدمات هر قسمت از قرارداد را بر حسب ماه نشان می‌دهد و در اسناد و مدارک قرارداد درج می‌شود.

۱۳-۱. مدت اولیه

مدت اولیه قرارداد، مدت درج شده در ماده ۳ موافقتنامه است.

۱۴-۱. متوسط حق‌الزحمة ماهانه

متوسط حق‌الزحمة ماهانه قرارداد، عبارت از حاصل تقسیم مبلغ برآورد اولیه حق‌الزحمة، بر مدت اولیه قرارداد است.

۱۵-۱. روز، ماه، تاریخها، مفرد و جمع، عنوانها

۱-۱۵-۱. روز و ماه بر اساس تقویم شمسی، و تاریخها طبق تقویم رسمی کشور است.

۱-۱۵-۲. هر جا که معنای عبارت ایجاب کند، کلمات مفرد معنای جمع و کلمات جمع معنای مفرد دارند.

۱-۱۵-۳. عنوانهای به کار رفته در موافقتنامه یا شرایط عمومی و دیگر قسمتهای اسناد و مدارک قرارداد، تنها به منظور اهنمایی و آگاهی از مفاد اسناد و مدارک است و نمی‌توان در تفسیر اسناد و مدارک قرارداده، از آنها استفاده کرد.

۱-۱۵-۴. اصطلاحانی که در این ماده نیامده است، طبق قانون برنامه و بودجه و ضوابط این تعریف می‌شود.

ماده ۲: شروع و تنفیذ قرارداد

۱-۲. این قرارداد از تاریخ مبادله آن (ابلاغ از سوی کارفرما) نافذ است.
۲-۲. شروع اولین قسمت یا مرحله، پس از ابلاغ قرارداد از سوی کارفرما و دریافت پیش‌پرداخت است و تاریخ شروع هر یک از قسمت‌های بعدی، بر طبق برنامه زمانی کلی قرارداد خواهد بود.

ماده ۳: حدود خدمات و تغییرات آن

۱-۳. کارفرما می‌تواند حین انجام کار، خدمات مهندس مشاور را در حد متعارف و در چارچوب موضوع قرارداد، با رعایت مفاد بند ۲-۳، تغییر، افزایش و یا کاهش دهد مشروط بر آنکه بر اثر این تغییر حدود خدمات، حق الزحمه قرارداد بیش از بیست و پنج (۲۵) درصد نسبت به مبلغ پیش‌بینی شده در ماده ۴ موافقتنامه، اضافه نشود.

تبصره: افزایش حق الزحمه قرارداد، که ناشی از تعدیل و تغییر در تعرفه‌های خدمات نقشه‌برداری، تیر در طبقه‌بندی عوارض نسبت به مقادیر پیش‌بینی شده و یا میزان ضراب موتور در محاسبه حق الزحمه (مانند ضریب صعوبت، ضریب جنگلی و مانند آنها) باشد، مشمول بند فوق نخواهد بود.
۱-۱-۳. در صورتی که به کار بستن نظر کارفرما در حین انجام خدمات یا هنگام بررسی مدارک و گزارشهای مهندس مشاور، موجب تغییر مصوبات قبلی و انجام خدمات اضافی شود، مهندس مشاور موظف است با رعایت مفاد بند ۲-۳، خدمات اضافی را انجام دهد.

۲-۱-۳. مهندس مشاور می‌تواند در صورت لزوم، تغییرات در شرح وظایف و یا حدود خدمات در بخشهای در حال اجرا یا پایان یافته را با ذکر دلایل و جزئیات و با رعایت مفاد بند ۲-۳، به کارفرما پیشنهاد نماید.

۳-۳. هرگاه طبق بندهای یاد شده تغییراتی در حدود خدمات موضوع قرارداد ضرورت یابد، در هر مورد مهندس مشاور، مدت و حق الزحمه انجام تغییرات را به کارفرما گزارش می‌کند. کارفرما حداکثر ظرف مدت ده (۱۰) روز با بررسی گزارش، در مورد مدت و حق الزحمه انجام تغییرات، با مهندس مشاور مذاکره و توافق می‌کند پس از توافق، کارفرما تغییرات را ابلاغ می‌نماید.

۳-۳. خدمات مربوط به اصلاح مدارک و گزارشهای مهندس مشاور که ناشی از نقص انجام خدمات موضوع قرارداد باشد و مواردی که برای اصلاح خدمات از سوی دستگاه نظارت اعلام می‌شود، مشمول خدمات اضافی بندهای ۱-۲ و ۲-۳ نیست و هزینه آن از سوی مهندس مشاور پرداخت می‌شود.

۴-۳. در مواردی که انجام خدمات موضوع قرارداد، با طرح یا طرحهای دیگر ارتباط داشته باشد، مهندس مشاور موظف است اطلاعات و مدارک فنی آن را طبق برنامه‌ای که با مهندس مشاور و یا سازمانهای دیگر تنظیم می‌شود، از کارفرما دریافت کند و در انجام خدمات خود منظور نماید تا بین کارهای مختلف طرحهای یاد شده، هماهنگی ایجاد شود.

ماده ۴: برنامه زمانی انجام خدمات

برنامه زمانی کلی انجام خدمات، در پیوست ۴ آمده است.

ماده ۵: پیشرفت کار

مهندس مشاور در پایان هر ماه، گزارش پیشرفت خدمات موضوع قرارداد را در دو نسخه به کارفرما و دستگاه نظارت تسلیم می‌کند. در این گزارش، میزان کارهای انجام شده، تأخیرها و علل آنها، راه‌حل‌های لازم برای رفع موانع و مشکلات کار پیشنهاد می‌شود و کارفرما تا ده (۱۰) روز، نظر خود را نسبت به گزارش یاد شده اعلام می‌کند، در غیر این صورت، مفاد گزارش تایید شده تلقی می‌گردد.

ماده ۶: کارکنان مهندس مشاور

۱-۶. همه کسانی که به منظور اجرای خدمات موضوع قرارداد، به صورت دائم یا موقت، به هزینه مهندس مشاور و برای او خدماتی انجام می دهند، کارکنان مهندس مشاور شناخته می شوند و مسئولیت عملکرد آنها در مورد خدمات موضوع قرارداد، به عهده مهندس مشاور است.

۲-۶. قبل از شروع کار، مهندس مشاور موظف است فهرست اسامی افراد کلیدی را که فاقد سوابق سوء حرفه‌ای باشند، برای انجام خدمات موضوع قرارداد، به همراه وظایف، تخصص و میزان فعالیت هر یک، برای کارفرما و دستگاه نظارت ارسال کند.

۳-۶. مهندس مشاور باید به منظور اجرای مراحل مختلف این قرارداد، در دفاتر و کارگاههای خود، به شمار کافی کارکنان صلاحیت دار داشته باشد.

۴-۶. در صورتی که انجام خدمات موضوع قرارداد، مستلزم استفاده از خدمات اتباع خارجی باشد، مهندس مشاور در استفاده از خدمات آنها، قوانین و مقررات ناظر بر کار اتباع خارجی در ایران را رعایت می کند و اسناد مربوط به مجوز اقامت و کار آنها را به کارفرما تسلیم می نماید.

۵-۶. مهندس مشاور نمی تواند کارکنان شاغل کارفرما، دستگاه نظارت، مدیر طرح، و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور را بدون کسب مجوز قبلی از دستگاه مربوط، برای انجام خدمات موضوع این قرارداد، به کار گیرد.

۶-۶. به کارگیری کارکنان شاغل در مهندس مشاور از سوی کارفرما و مدیر طرح، برای انجام خدمات موضوع این قرارداد، ممنوع است.

ماده ۷: نمایندگان

۱-۷. نمایندگان کارفرما

۱-۱-۷. کارفرما پس از مبادله قرارداد، نماینده یا نمایندگان خود را با تعیین حدود اختیارات، به مهندس مشاور معرفی می کند.

۲-۱-۷. دستورها و مدارکی که به وسیله نماینده کارفرما، در محدوده اختیارات تفویض شده به وی، به مهندس مشاور ابلاغ می شود، در حکم ابلاغ کارفرماست، بدیهی است با تغییر نماینده کارفرما، دستورهای ابلاغ شده و یا مدارک امضا شده به وسیله نماینده قبلی، معتبر است.

۷-۱-۳. کارفرما می‌تواند تمام یا بخشی از اختیارات قابل واگذاری خود را در رابطه با این قرارداد، به واحد خدمات مدیریت طرح واگذار نماید. در این صورت، آن واحد با تعیین حدود اختیارات، به مهندس مشاور معرفی می‌شود و تصمیم‌گیری‌های وی در امور واگذار شده در حکم تصمیم‌های کارفرماست.

۷-۲. نمایندگان مهندس مشاور

۷-۲-۱. پس از مبادله قرارداد، مهندس مشاور نماینده یا نمایندگان خود را با ذکر حدود اختیارات، به کارفرما معرفی می‌کند.

۷-۲-۳. مهندس مشاور باید در هر یک از کارگاه‌های خود، یک نفر مهندس ذیصلاح را به عنوان نماینده و مسئول تعیین کرده و به کارفرما، دستگاه نظارت و دیگر طرفهای قراردادی کارفرما در این کار، معرفی نماید. مهندس مشاور موظف است در غیاب نماینده خود، جایگزین وی در کارگاه را به کارفرما و طرفهای قرارداد معرفی کند.

ماده ۸: دقت و کوشش

۸-۱. مهندس مشاور، باید خدمات موضوع این قرارداد را منطبق با اصول فنی و مهندسی و بر اساس استانداردهای تخصصی و حرفه‌ای و با رعایت ملاحظات مالی و اقتصادی، طبق دستورالعمل‌های مربوط و با به کارگیری حداکثر مهارت و دقت، به وسیله کارکنانی که واجد صلاحیت تخصصی و حرفه‌ای لازم هستند، انجام دهد و در مواردی که اظهار نظر و صلاح‌دید به او واگذار شده است، منصفانه و بی‌طرفانه عمل کند.

۸-۲. مهندس مشاور موظف است در انجام خدمات خود، گزینه‌ها و راه‌حل‌های ممکن را بررسی و مناسب‌ترین آنها را اتخاذ کند. هم‌چنین، باید مدارک و گزارش‌ها را به ترتیبی تهیه کند که در ادامه خدمات، در حد امکان نیاز به مراجعه به وی و یا تمام پرونده‌های مربوط نباشد.

۸-۳. مهندس مشاور، باید عملیات اجرایی را به نحوی نظارت و کنترل نماید که از حصول کیفیت مناسب نقشه‌ها و خدمات انجام شده توسط عوامل اجرایی، بر طبق مشخصات فنی ضمیمه قرارداد، اطمینان حاصل کند و با اتخاذ تصمیم‌های به موقع و مقتضی، از تأخیر در اجرای تعهدات و عملیات جلوگیری نماید.

ماده ۹: استانداردها، معیارها، مقررات و دستورالعملهای فنی

۹-۱. سیستم اندازه‌گیری آحاد و سیستمهای مختصات مورد استفاده در تمامی اسناد، نقشه‌ها و مدارک فنی طرح، متریک خواهد بود؛ مگر آن که بنا به ضرورت، سیستم اندازه‌گیری دیگری در پیوست ۵ تعیین شده باشد و یا به هنگام اجرای کار، در باره آن توافق شود.

۹-۲. مهندس مشاور باید در انجام خدمات و تنظیم مدارک و گزارشها، از معیارها و ضوابط فنی و دستورالعمل‌های سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و سایر استانداردهای معتبر استفاده کند و در صورت موجود نبودن این گونه ضوابط و معیارها، از معیارها و ضوابط معتبری که در پیوست ۵ تعیین شده یا بعداً توافق می‌شود، استفاده نماید.

ماده ۱۰: اقدامهای مهندسی مشاور که نیاز به تایید کارفرما دارد

هرگاه مهندس مشاور به هنگام انجام کار، برای تعیین نحوه ادامه کار، جلسه یا جلسه‌های هماهنگی را به منظور اخذ تصمیمهای راهبردی ضروری بداند، موظف است موضوع را طی گزارش توجیهی برای کارفرما بفرستد. کارفرما، تا پانزده (۱۵) روز از تاریخ دریافت گزارش، نسبت به تشکیل جلسه اقدام می‌کند و تصمیمها را در صورت جلسه‌ای تنظیم و به مهندس مشاور ابلاغ می‌نماید. هرگاه کارفرما در مهلت تعیین شده نسبت به تشکیل جلسه و ابلاغ تصمیمها اقدام نکند، مهندس مشاور خود تصمیم‌گیری نموده و نتیجه را به کارفرما اعلام می‌کند. دستگاه نظارت باید به نحو مقتضی توسط کارفرما از نتیجه تصمیم‌گیری‌های انجام شده در جلسات مربوط به امور فنی مطلع گردد.

ماده ۱۱: نظارت و کنترل فنی

۱۱-۱. کارفرما و دستگاه نظارت می‌توانند در مدت اجرای هر قسمت از خدمات مورد قرارداد، نمایندگان خود را برای نظارت و کنترل فنی عملیات، به محل کارگاه یا دفتر مهندس مشاور اعزام نمایند. مهندس مشاور موظف است اطلاعات و مدارک مورد نیاز را در اختیار این نمایندگان قرار داده و تسهیلات لازم را برای این قبیل بازرسی‌ها فراهم نماید.

۱۱-۲. مهندس مشاور موظف است طبق ماده ۱۳، گزارش خاتمه هر قسمت از کار را همراه با مدارک و گزارش‌های مربوط، به دستگاه نظارت ارسال کند. دستگاه نظارت در صورت نیاز مامورین

فنی خود را جهت کنترل نهایی مدارک حداکثر ظرف مدت یک ماه به محل اعزام خواهد کرد. در طی این بازدیدها، مهندس مشاور نمایندگانی را در معیت نمایندگان دستگاه نظارت یا کارفرما به محل اعزام کرده و همکاری لازم را معمول می‌نماید.

۱۱-۳. هرگاه دستگاه نظارت در حین بازرسی‌ها و یا پس از دریافت مدارک و گزارشهای هر قسمت از خدمات، اشتباه یا نواقصی مشاهده کند، مراتب را بی‌درنگ به کارفرما و مهندس مشاور به صورت کتبی اطلاع می‌دهد. مهندس مشاور موظف است مطابق بند ۱۳-۴، پس از رسیدگی لازم، سریعاً نسبت به رفع آن اقدام نماید.

ماده ۱۲: تسهیلات بر عهده کارفرما

کارفرما، تدابیر و مساعدت‌های لازم برای تسهیل کار مهندس مشاور در مورد خدمات موضوع قرارداد، به ویژه در موارد زیر، بر اساس درخواست مهندس مشاور، فراهم می‌کند:

۱۲-۱. تحویل زمین و در اختیار قراردادن اطلاعات مربوطه، طبق مندرجات شرایط خصوصی و به صورت رایگان.

تبصره: چنانچه تحویل زمین و مشخص کردن محدوده مورد نظر مستلزم انجام خدمات اضافی توسط مهندس مشاور باشد، بر اساس بند ۳-۲ عمل خواهد شد.

۱۲-۲. مجوز ورود کارکنان مهندس مشاور به مناطق ممنوع، در رابطه با طرح.

۱۲-۳. روادید ورود و مجوز خروج و پروانه اقامت و مجوز کار کارکنان خارجی مورد نیاز و همچنین، اخذ گذرنامه و روادید برای کارشناسان ایرانی.

۱۲-۴. ارتباط و تشریک مساعی با وزارتخانه‌ها، سازمانها و سایر موسسات.

۱۲-۵. ترتیب امور مربوط به تهیه لوازم و وسایلی که تهیه و توزیع آن در انحصار دولت باشد.

۱۲-۶. ترتیب امور مربوط به تهیه، ورود و ترخیص لوازم، وسایل، کتب، نشریات، نرم‌افزارها و اقلامی از این قبیل، که تهیه آن در داخل کشور مقدور نباشد.

۱۲-۷. تسهیلات ویژه که طبق پیوست ۵ قرارداد، باید توسط کارفرما در اختیار مهندس مشاور قرار گیرد.

تمام هزینه‌های اقدامهای موضوع بندهای ۱۲-۳ تا ۱۲-۶ بر عهده مهندس مشاور است.

ماده ۱۳: نحوه تسلیم و تصویب مدارک و گزارشها

۱-۱۳. مهندس مشاور، مدارک و گزارشهای هر قسمت را در پایان مدت مربوط، در یک نسخه همراه با نسخه‌ای به صورت نرم‌افزاری به دستگاه نظارت تسلیم می‌کند. دستگاه نظارت پس از دریافت مدارک و گزارشهای یاد شده، حداکثر ظرف مدت یک ماه آنها را بررسی و نظر صریح و روشن خود را با درج موارد، به کارفرما و مهندس مشاور اعلام می‌کند.

تبصره: در صورتی که زمان کنترل و تایید مدارک و گزارشها در برنامه زمانی قرارداد منظور نشده باشد، این زمان جزو مدت قرارداد تلقی نشده و در محاسبه تأخیرهای مجاز و غیر مجاز مهندس مشاور منظور نمی‌گردد.

۲-۱۳. مهندس مشاور در صورت درخواست کارفرما، باید یک نسخه از مدارک و گزارشها را قبل از کنترل و تایید دستگاه نظارت، برای مطالعات مقدماتی در اختیار کارفرما قرار دهد.

۳-۱۳. در صورت تایید مدارک و گزارشها، دستگاه نظارت یک نسخه دیگر از مدارک و گزارشهای تایید شده را از مهندس مشاور درخواست کرده و پس از دریافت به همراه نسخه نرم‌افزاری و نیز گزارش مربوط، به کارفرما تسلیم می‌کند.

۴-۱۳. در صورت اعلام نظر اصلاحی دستگاه نظارت نسبت به خدمات انجام شده، مهندس مشاور موظف است ظرف مدت یک ماه یا ده درصد مدت قسمت مربوط، هر کدام که بیشتر باشد، آنها را اصلاح و مدارک را در دو نسخه با نسخه نرم‌افزاری به دستگاه نظارت تسلیم نماید تا پس از تایید برای کارفرما ارسال گردد. تجاوز از این مدت، مشمول کاهش حق‌الزحمه درج شده در بند ۲۰-۱ شرایط عمومی قرارداد است مگر اینکه کارفرما قبلاً با افزایش مدت موافقت کرده باشد.

تبصره: در صورت اعلام نظر اصلاحی از سوی کارفرما نیز طبق بند فوق عمل خواهد شد.

۵-۱۳. در مواردی که نظر اصلاحی اعلام شده منطبق با نظر مهندس مشاور نباشد، مهندس مشاور با ارسال گزارش توجیهی، دلایل خود را برای بررسی مجدد به کارفرما و دستگاه نظارت اعلام می‌کند. چنانچه کارفرما و دستگاه نظارت متفقاً بر نظرات خود اصرار داشته باشند، مهندس مشاور موظف به اصلاح مدارک و گزارشهای خود بر اساس نظر آنها خواهد بود.

مسئولیت این نوع تصمیم‌گیری‌ها بر عهده مهندس مشاور نیست. در سایر موارد بر اساس ماده ۲۴ (حل اختلاف) عمل می‌شود.

۱۳-۴. در صورتی که دستگاه نظارت ظرف مدت تعیین شده نظر خود را در مورد مدارک و گزارشهای مهندس مشاور اعلام نکند، مهندس مشاور نظر دستگاه نظارت را استعلام می‌نماید و چنانچه تا پانزده (۱۵) روز از تاریخ دریافت استعلام، همچنان نظری از سوی وی اعلام نشود، مدارک و گزارشهای ارسالی، تصویب شده تلقی می‌گردد.

۱۳-۷. مهندس مشاور باید همراه مدارک و گزارشهای هر قسمت، چکیده‌ای از نحوه عملکرد و فعالیتهای انجام شده مربوط را تهیه و ارسال نماید.

ماده ۱۴: تضمین حسن انجام کار

۱۴-۱. برای حصول اطمینان از حسن انجام کار، ده درصد از هر پرداخت مهندس مشاور، به عنوان تضمین حسن انجام کار، نزد کارفرما نگهداری می‌شود.

۱۴-۲. در صورت فسخ قرارداد، طبق ماده ۲۳، تضمین حسن انجام کار به نفع کارفرما ضبط می‌شود.

۱۴-۳. تضمین مربوط به خدمات مورد قرارداد، باید پس از تصویب مدارک و گزارشهای آن و در زمان تسویه حساب نهایی طبق ماده ۱۸ آزاد شود.

ماده ۱۵: حق الزحمه

حق الزحمه مهندس مشاور برای انجام خدمات قسمت‌های مختلف موضوع قرارداد که بر اساس ضوابط و دستورالعمل‌های مربوطه، طبق پیوست ۳ تعیین شده است، از سوی کارفرما و با رعایت مفاد قرارداد پرداخت می‌شود.

ماده ۱۶: نحوه پرداخت حق الزحمه

۱۶-۱. تا حداکثر هشتاد درصد حق الزحمه هر قسمت از خدمات مورد قرارداد در طول انجام آن و تا زمان تسلیم مدارک و گزارشهای آن قسمت، با تایید دستگاه نظارت و به صورت اقساط بر

مسئولیت این نوع تصمیم‌گیری‌ها بر عهده مهندس مشاور نیست. در سایر موارد بر اساس ماده ۲۴ (حل اختلاف) عمل می‌شود.

۱۳-۶ در صورتی که دستگاه نظارت ظرف مدت تعیین شده نظر خود را در مورد مدارک و گزارشهای مهندس مشاور اعلام نکند، مهندس مشاور نظر دستگاه نظارت را استعمال می‌نماید و چنانچه تا پانزده (۱۵) روز از تاریخ دریافت استعمال، همچنان نظری از سوی وی اعلام نشود، مدارک و گزارشهای ارسالی، تصویب شده تلقی می‌گردد.

۱۳-۷. مهندس مشاور باید همراه مدارک و گزارشهای هر قسمت، چکیده‌ای از نحوه عملکرد و فعالیتهای انجام شده مربوط را تهیه و ارسال نماید.

ماده ۱۴: تضمین حسن انجام کار

۱۴-۱. برای حصول اطمینان از حسن انجام کار، ده درصد از هر پرداخت مهندس مشاور، به عنوان تضمین حسن انجام کار، نزد کارفرما نگهداری می‌شود.

۱۴-۲. در صورت فسخ قرارداد، طبق ماده ۲۳، تضمین حسن انجام کار به نفع کارفرما ضبط می‌شود.

۱۴-۳. تضمین مربوط به خدمات مورد قرارداد، باید پس از تصویب مدارک و گزارشهای آن و در زمان تسویه حساب نهایی طبق ماده ۱۸ آزاد شود.

ماده ۱۵: حق الزحمه

حق الزحمه مهندس مشاور برای انجام خدمات قسمت‌های مختلف موضوع قرارداد که بر اساس ضوابط و دستورالعمل‌های مربوط، طبق پیوست ۲ تعیین شده است، از سوی کارفرما و با رعایت مفاد قرارداد پرداخت می‌شود.

ماده ۱۶: نحوه پرداخت حق الزحمه

۱۶-۱. تا حداکثر هشتاد درصد حق الزحمه هر قسمت از خدمات مورد قرارداد در طول انجام آن و تا زمان تسلیم مدارک و گزارشهای آن قسمت، با تایید دستگاه نظارت و به صورت اقساط بر

اساس پیشرفت کار، طبق برنامه زمانی که در پیوست ۳ تعیین و توافق شده است، به صورت علی‌الحساب پرداخت می‌شود.

۲-۱۶. قسط آخر یا باقیمانده حق الزحمه هر قسمت از خدمات مورد قرارداد، پس از تصویب مذاکره و گزارش‌های مربوط، طبق ماده ۱۸ پرداخت می‌شود.

۳-۱۶. زمان پرداخت حق الزحمه خدمات اضافی، موضوع بند ۳-۲، بر حسب مورد، به تناسب پیشرفت کار و یا توافق دو طرف تعیین می‌شود.

۴-۱۶. هر یک از اقساط حق الزحمه، طی صورت‌حسابی که توسط مهندس مشاور تهیه و به تایید دستگاه نظارت رسیده باشد، پس از رسیدگی از سوی کارفرما، پرداخت می‌شود.
دستگاه نظارت موظف است حداکثر ظرف مدت ده (۱۰) روز از تاریخ دریافت صورت‌حساب مهندس مشاور، نظر خود را در مورد آن اعلام نماید.

۵-۱۶. کارفرما موظف است ظرف مدت پانزده (۱۵) روز پس از دریافت صورت حساب تایید شده از طرف دستگاه نظارت، آن را مورد بررسی قرار دهد و پس از کسر کسور قانونی و قراردادی، ضمن ارسال یک نسخه صورت حساب تایید شده همراه با مستندات مربوط برای مهندس مشاور، حق الزحمه را پرداخت کند.

۶-۱۶. هرگاه مهندس مشاور به اصلاحات اعمال شده از سوی کارفرما در مورد صورت حساب معترض باشد، اعتراض خود را با ذکر دلیل و ارائه مستندات، حداکثر ظرف مدت پانزده (۱۵) روز از تاریخ دریافت صورت حساب اصلاح شده، به کارفرما اعلام می‌کند تا مورد رسیدگی قرار گیرد. هرگاه کارفرما همچنان بر اعمال اصلاحات اعلام شده، اصرار داشته باشد، باید نسبت به پرداخت آنچه مورد قبول اوست، اقدام کند. در این حالت، مهندس مشاور می‌تواند نسبت به مبلغ مازاد مورد نظر خود، از طریق ماده ۲۴ (حل اختلاف) اقدام کند و در صورت محقق بودن، اصل مبلغ را علاوه بر خسارت تأخیر تادیه، طبق ماده ۱۶-۷، دریافت کند.

۷-۱۶. در صورتی که کارفرما در پرداخت تمام یا بخشی از هر یک از صورت حسابهای تایید شده بیش از یک ماه از تاریخ دریافت آن تأخیر کند، برای جبران خسارت مازاد بر یک ماه، اضافه بر اصل مبلغ تأخیر شده، مبلغی معادل حاصلضرب نرخ سود سپرده سرمایه گذاری بلندمدت

پنج ساله (مورد عمل بانکهای کشور) در مبلغی که پرداخت آن به تأخیر افتاده، به مهندس مشاور پرداخت می‌کند. حداکثر زمان مشمول پرداخت این خسارت، سه ماه است.

ماده ۱۷: پیش پرداخت

۱۷-۱. به درخواست مهندس مشاور، کارفرما بیست (۲۰) درصد از مبلغ اولیه حق الزحمه خدمات موضوع قرارداد را به عنوان پیش پرداخت، پس از ابلاغ، بدون کسر کسور قانونی در مقابل سفته یا هرگونه تضمین معتبر دیگر، به مهندس مشاور پرداخت می‌کند. این مبلغ، هنگام پرداخت حق الزحمه هر قسمت یا مرحله به تناسب کسر و تضمین مهندس مشاور به همان نسبت آزاد می‌شود.

۱۷-۲. در صورت خاتمه یا فسخ قرارداد، هرگاه در تسویه حساب نهایی، مهندس مشاور بابت پیش پرداخت‌ها به کارفرما بدهکار باشد، موظف است مبالغ بدهکاری را پرداخت کند و گرنه کارفرما از طریق قانونی، نسبت به دریافت مطالبات خود از محل سپرده‌ها، تضمینها و مطالبات مهندس مشاور، با اخذ هزینه‌های مربوط، اقدام می‌نماید.

ماده ۱۸: صورت حساب نهایی و تسویه حساب

۱۸-۱. صورت حساب نهایی خدمات مورد قرارداد، پس از پایان یافتن خدمات آن، از سوی مهندس مشاور تهیه و پس از تایید دستگاه نظارت، برای کارفرما ارسال می‌شود. این صورت حساب، شامل حق الزحمه خدمات و مبالغی که بر اساس مواد قرارداد به آن اضافه یا از آن کسر می‌شود، کسور قانونی، پرداختهای قبلی یا علی‌الحساب، حق الزحمه افزایش یا کاهش خدمات، هزینه‌های تطویل و تعلیق، خسارت و نتایج ناشی از دعاوی رسیدگی و قطعی شده و نظایر آن است. صورت حساب نهایی که به ترتیب یاد شده تنظیم می‌شود، ظرف مدت پانزده (۱۵) روز از تاریخ دریافت، توسط کارفرما رسیدگی و تایید می‌شود.

۱۸-۲. در صورتی که صورت حساب یاد شده نیاز به اصلاح داشته باشد، کارفرما اصلاحات مورد نظر خود را در جلسه‌ای که طی مدت یاد شده با مهندس مشاور تشکیل می‌دهد، مطرح نموده و نتیجه را با او توافق می‌کند.

۱۸-۳. صورت حساب توافق شده به وسیله دو طرف قطعی بوده، اعتراض به آن وارد نیست و مبنای

تسویه حساب نهایی مهندس مشاور قرار می‌گیرد. در این حالت بر حسب مورد به شرح

بندهای زیر عمل خواهد شد و مگر نه طبق مفاد بند ۱۶-۶ عمل می‌شود.

۱۸-۴. هرگاه مهندس مشاور بر اساس صورت حساب نهایی بستانکار شناخته شود، تضمین حسن

انجام کار او بی‌درنگ طبق ماده ۱۴ آزاد و مطالبات وی حداکثر ظرف مدت پانزده (۱۵) روز

پس از تایید صورت حساب نهایی، پرداخت می‌گردد.

۱۸-۵. هرگاه مهندس مشاور بر اساس صورت حساب نهایی بدهکار شود، ظرف مدت پانزده (۱۵)

روز از تاریخ تایید صورت حساب، بدهی خود را به کارفرما می‌پردازد. در این صورت،

بی‌درنگ تضمین حسن انجام کار او آزاد می‌شود و هرگاه از این پرداخت خودداری کند،

کارفرما حق دارد از محل سپرده‌ها، تضمین‌ها و مطالبات مهندس مشاور، طلب خود را

دریافت کرده و سپس باقیمانده مبلغ تضمین حسن انجام کار او را آزاد نماید و اگر مبالغ یاد

شده برای وصول مطالبات کافی نباشد، طبق قوانین جاری کشور، مطالبات خود را از سایر

دارایی‌های او وصول کند.

ماده ۱۹: تغییرات مدت قرارداد و حق الزحمه مربوط

مدت قرارداد در صورت پیش آمدن هر یک از موارد زیر می‌تواند با پیشنهاد هر کدام از دو طرف، تغییر

یابد. در چنین مواردی، مهندس مشاور باید با توجه به مفاد ماده مربوط، تغییرات لازم در مدت و مبلغ

حق الزحمه بر اساس مبانی قرارداد و تاثیر آن روی خدمات انجام شده و برنامه زمانی و نیز پیامدهای

مالی آن را تعیین نموده و طی گزارشی به کارفرما اعلام کند. کارفرما حداکثر پانزده (۱۵) روز پس از

دریافت گزارش، نظر خود را اعلام خواهد کرد. نتایج طی صورت جلسه‌ای تنظیم و ملاک عمل قرار

می‌گیرد.

تغییر مدت هر قسمت، بر اساس کنترل‌هایی که حین انجام کار صورت می‌گیرد، در پایان خدمات آن

قسمت (یا در حالت فسخ یا خاتمه قرارداد در زمان بررسی)، مورد بررسی نهایی قرار گرفته و درباره

کاهش یا تمدید مدت توافق به عمل می‌آید و نتیجه صورت مجلس می‌گردد. در مورد میزان

تأخیرهای مجاز و غیر مجاز بر اساس بند ۲۰-۳ عمل می‌شود.

۱۹-۱. تغییر جنود خدمات.

۱۹-۲. بروز تأخیر به عللی خارج از قصور مهندس مشاور.

۱۹-۳. وقوع حوادث قهری و بروز شرایط اضطراری.

۱۹-۴. تعلیق کارها از طرف کارفرما.

۱۹-۵. تأخیر غیر مجاز از سوی مهندس مشاور.

ماده ۲۰: خسارت تأخیر

۲۰-۱. بابت تأخیر غیر مجاز مهندس مشاور، خسارتی معادل حاصلضرب نسبت تأخیر غیر مجاز به مدت قسمت مربوط در میزان حق الزحمه آن قسمت و حداکثر تا بیست (۲۰) درصد حق الزحمه مربوط، از مهندس مشاور دریافت می‌شود.

۲۰-۲. بابت تأخیر مجاز مهندس مشاور، مبلغی معادل پنجاه (۵۰) درصد متوسط حق الزحمه ماهانه در مجموع ماههای اضافه شده به حق الزحمه اضافه می‌شود. حداکثر مدت برای پرداخت حق الزحمه تأخیر مجاز قرارداد، نصف مدت قرارداد تا حداکثر شش (۶) ماه می‌باشد. پس از سپری شدن این مدت و عدم ابلاغ تعلیق از سوی کارفرما، مهندس مشاور می‌تواند طبق بند ۲۲-۹-۳، عمل کند.

۲۰-۳. در پایان مدت اولیه قرارداد، چنانچه کار به اتمام نرسیده باشد، مهندس مشاور علل تأخیر را به کارفرما و دستگاه نظارت گزارش کرده و دستگاه نظارت بر اساس این گزارش میزان تأخیر مجز و غیر مجاز را تعیین و نتیجه را به کارفرما گزارش می‌کند.

ماده ۲۱: تعلیق

۲۱-۱. کارفرما می‌تواند با اعلام کتبی ده (۱۰) روزه به مهندس مشاور در حین انجام خدمات هر قسمت از قرارداد، تمام یا بخشی از خدمات موضوع آن قسمت را طی ابلاغیه‌ای که تاریخ شروع و خاتمه تعلیق در آن معین شده است، به حالت تعلیق درآورد.

۲۱-۲. تعلیق خدمات مورد قرارداد قبل از سپری شدن سه چهارم مدت اولیه قرارداد با احتساب تمدیدهای مجاز قابل ابلاغ است.

۳-۲۱. تعلیق خدمات از سوی کارفرما در هر قسمت، فقط برای یک بار مجاز است. مدت تعلیق در هر قسمت از خدمات، حداکثر یک چهارم مدت اولیه و یا چهار (۴) ماه، هر کدام که کمتر است، خواهد بود.

۴-۲۱. در صورتی که تمدید تعلیق ضرورت داشته باشد، کارفرما حداکثر تا ده (۱۰) روز قبل از پایان مدت تعلیق، موضوع را به مهندس مشاور پیشنهاد می‌کند و در صورت موافقت مهندس مشاور، حداکثر به مدت سه (۳) ماه و بدون پرداخت هر گونه هزینه برای مدت تمدید شده، قرارداد تمدید می‌شود. هرگاه مشاور با تمدید مدت تعلیق موافقت نکند، با درخواست مهندس مشاور به قرارداد خاتمه داده می‌شود.

۵-۲۱. هزینه‌های مربوط به دوران تعلیق خدمات، ماهانه معادل سی (۳۰) درصد حق‌الزحمه متوسط ماهانه است. پرداخت این مبلغ برای حداکثر چهار (۴) ماه و به صورت اقساط ماهانه مجاز است.

۶-۲۱. مهندس مشاور موظف است پس از شروع تعلیق، خدمات مربوط را متوقف کند و حداکثر ظرف مدت پانزده (۱۵) روز، گزارش وضعیت خدمات را تا هنگام ابلاغ تعلیق تهیه و با تعیین میزان هزینه‌های تعلیق، موضوع بند ۵-۲۱، به کارفرما تسلیم نماید.

۷-۲۱. مهندس مشاور بیست (۲۰) روز قبل از انقضای مدت تعلیق یا تمدید تعلیق، نظر کارفرما را نسبت به چگونگی ادامه قرارداد استعلام می‌کند. در صورت اعلام نظر کارفرما مبنی بر ادامه کار، پس از سپری شدن مدت تعلیق، اجرای کار ادامه می‌یابد. هرگاه تا پایان مدت تعلیق، کارفرما نظر خود را در مورد ادامه کار اعلام نکند، مهندس مشاور می‌تواند خاتمه کار را درخواست کند.

۸-۲۱. چنانچه در دوران تعلیق، کارفرما تصمیم به لغو تعلیق بگیرد، موضوع را به مهندس مشاور ابلاغ می‌کند. در این صورت، حداکثر بیست (۲۰) روز پس از ابلاغ، کار ادامه می‌یابد.

ماده ۲۲: خاتمه دادن به قرارداد

۱-۲۲. کارفرما می‌تواند در هر زمان به قرارداد خاتمه دهد.

۲۲-۲. در هر زمانی که کارفرما قصد خاتمه دادن به قرارداد را داشته باشد، موضوع را با تعیین مهلت دو (۲) ماهه، به مهندس مشاور اعلام می‌کند.

۲۲-۳. مهندس مشاور پس از دریافت ابلاغ خاتمه قرارداد، بی‌درنگ باید کار را متوقف کند و در مدت پانزده (۱۵) روز، گزارش وضعیت پیشرفت خدمات را تا هنگام ابلاغ خاتمه قرارداد، تهیه و تسلیم کند. این گزارش باید حاوی وضعیت و میزان پیشرفت هر بخش از خدمات به تفکیک قسمت و نیز بخشهایی که تکمیل آنها به لحاظ حفظ منافع کار در مهلت دو ماهه یاد شده ضروری و امکان‌پذیر است، همراه با تعیین میزان حق‌الزحمه آنها باشد.

۲۲-۴. هرگاه کارفرما رسماً یا بر اساس گزارش مهندس مشاور تشخیص دهد که لازم است تمام یا قسمتی از خدمات ناتمام که بر اساس بند ۲۲-۳ تکمیل آنها در مهلت دو ماهه امکان‌پذیر است، تکمیل شود، باید موضوع را به مهندس مشاور اعلام کند. در این صورت، مهندس مشاور موظف است خدمات یاد شده را در مهلت دو ماهه تکمیل کند.

۲۲-۵. در هر صورت، مهندس مشاور موظف است در پایان مهلت دو ماهه، نسبت به تحویل اصل تمام اسناد، مندرک و گزارش‌های کار، تحویل اموال کارفرما و خارج ساختن اموال خود از کارگاه (در صورت وجود) و ارائه صورت‌حساب حق‌الزحمه خدمات انجام شده و صورت هزینه‌های ناشی از پایان دادن به قرارداد مانند موافقتنامه‌ها، تعهدات مهندس مشاور در مقابل کارمندان خود یا موسسات دیگر، هزینه مراجعت کارکنان خارجی و خانواده آنها به کشورشان و هزینه حمل لوازم آنها به کشورشان مشروط بر اینکه این هزینه‌ها به منظور اجرای این قرارداد ایجاد شده باشد و بابت آنها به مهندس مشاور پرداختی نشده باشد، اقدام نماید.

۲۲-۶. کارفرما متعهد است ظرف مدت پانزده (۱۵) روز پس از دریافت صورت حساب و صورت هزینه‌های موضوع بند ۲۲-۵، نسبت به بررسی آن بر اساس شرایط قرارداد و میزان خدمات انجام شده، اقدام نماید و مطابق ماده ۱۸، با مهندس مشاور تسویه حساب کند. سیرده حسن انجام کار مهندس مشاور در این حالت با توجه به ماده ۱۸ آزاد می‌شود.

۷-۲۲. هرگاه خاتمه دادن به قرارداد پس از انجام خدمات هر یک از قسمتهای قرارداد و قبل از شروع قسمتهای بعدی طرح شود، کارفرما قرارداد را بدون تشریفات خاصی پس از تسویه حساب با مهندس مشاور، بابت خدمات آن قسمت، پایان می‌دهد.

۸-۲۲. در مورد شمول بند ۲۷-۱-۲، هرگاه منع قانونی رفع نشود، قرارداد از سوی کارفرما خاتمه داده می‌شود و طبق مفاد این ماده، عمل می‌شود.

۹-۲۲. مهندس مشاور می‌تواند خاتمه دادن به قرارداد را در هر یک از موارد زیر، درخواست کند:

۱-۹-۲۲. در صورت تأخیر مازاد بر سه (۳) ماه در پرداخت حق‌الزحمه موضوع بند ۱۶-۷.

۲-۹-۲۲. در صورت سپری شدن حداکثر مدت تعیین شده برای پرداخت حق‌الزحمه تأخیر مجاز موضوع بند ۲۰-۲.

۳-۹-۲۲. در صورت موافقت نشدن با تمدید مدت تعلیق بیش از چهار (۴) ماه، موضوع بند

۲۱-۴، یا اعلام نظر نکردن کارفرما برای ادامه کار، موضوع بند ۲۱-۷.

۴-۹-۲۲. در صورت انجام نشدن مفاد ماده ۱۲ از سوی کارفرما بیش از سه (۳) ماه از تاریخ مورد نظر در برنامه زمانی.

۵-۹-۲۲. در صورت عدم تبعیت کارفرما از رأی مرجع حل اختلاف.

۶-۹-۲۲. در صورت وقوع شرایط مندرج در ماده ۲۸ (حوادث قهری).

۱۰-۲۲. در صورتی که کارفرما حداکثر تا یک ماه از درخواست خاتمه قرارداد مهندس مشاور، زمینه‌هایی که منجر به این درخواست شده است را رفع نماید، مهندس مشاور از درخواست صرفنظر می‌کند و خدمات خود را ادامه می‌دهد، در غیر این صورت، پس از انقضای مهلت یک ماهه، قرارداد خاتمه یافته تلقی شده و سایر اقدامها، طبق مفاد این ماده انجام می‌گردد.

ماده ۲۳: فسخ قرارداد

۱-۲۳. کارفرما می‌تواند در هر یک از موارد زیر، بدون اخطار قبلی، قرارداد را فسخ نموده و موضوع را به مهندس مشاور ابلاغ کند:

۱-۱-۲۳. اثبات شمول قانون منع مداخله کارکنان دولت بر مهندس مشاور در زمان عقد

قرارداد یا طی مدت قرارداد، به استثنای مفاد بخش اول بند ۲۷-۱-۲.

۲۳-۱-۲. عدم اطلاع به کارفرما در مورد بند ۲۷-۱-۲.

۲۳-۱-۳. انتقال قرارداد به شخص یا اشخاص ثالث بدون اجازه کارفرما.

۲۳-۱-۴. ورشکستگی به تقصیر یا انحلال شرکت.

۲۳-۱-۵. اثبات این مطلب که مهندس مشاور برای گرفتن کار یا اجرای آن، به کارکنان کارفرما، دستمزد، پاداش یا هدایایی داده یا آنها یا واسطه‌های آنها را در منافع خود شریک کرده است.

۲۳-۱-۶. حذف نام مهندس مشاور، بطور دائم یا برای مدت محدود، از فهرست شرکتهای ذیصلاح اعلام شده از طرف سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.

۲۳-۲. کارفرما در صورت تحقق هر یک از موارد زیر، ابتدا به مهندس مشاور اخطار می‌کند تا نسبت به رفع نواقص و اشکالها اقدام کند و جریان امور را ظرف مدت یک ماه به صورت قابل قبول درآورد. در صورت عدم اقدام از سوی مهندس مشاور برای رفع نواقص در پایان مهلت تعیین شده، موضوع فسخ قرارداد باید ابتدا بوسیله هیاتی متشکل از سه نفر به انتخاب وزیر یا بالاترین مقام سازمانی کارفرما بررسی و تایید شده و پس از اخذ موافقت مقام یاد شده، به مشاور ابلاغ گردد:

۲۳-۲-۱. تأخیر غیر مجاز در انجام خدمات هر قسمت، بیش از سی (۳۰) درصد مدت قسمت مربوط.

۲۳-۲-۲. رعایت نکردن استانداردهای فنی و شئون حرفه‌ای.

۲۳-۳. مهندس مشاور با دریافت ابلاغ فسخ قرارداد، موظف است از ادامه کار خودداری کند، بی‌درنگ کارفرما را از وضعیت کار مطلع سازد و طی مهلتی که از طرف کارفرما اعلام می‌شود (حداقل دو هفته)، اصل مدارک و گزارشهای خدمات انجام شده تا آن تاریخ را به کارفرما تحویل دهد.

۲۳-۴. کارفرما پس از ابلاغ فسخ قرارداد، بی‌درنگ نسبت به ضبط تضمین حسن انجام کار به نفع خود اقدام کرده و نسبت به تعیین مبلغ حق‌الزحمه خدمات انجام شده قابل قبول تا تاریخ فسخ، طبق شرایط قرارداد اقدام خواهد کرد. کارفرما موضوع را بی‌درنگ به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به منظور اقدام، اعلام می‌کند.

ماده ۲۴: حل اختلاف

۱-۲۴. هرگاه در اجرا یا تفسیر مفاد قرارداد بین دو طرف اختلاف نظر پیش آید، دو طرف می‌توانند برای حل سریع آن قبل از درخواست ارجاع موضوع برای داوری طبق بند ۲۴-۳، بر حسب مورد، به روش تعیین شده در بندهای ۱-۲۴-۱ و یا ۲-۲۴-۱ عمل نمایند.

۱-۲۴-۱. در مورد مسایل ناشی از برداشتهای متفاوت دو طرف از بخشنامه‌هایی که به استناد ماده ۲۳ قانون برنامه و بودجه از سوی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ابلاغ شده است، هر یک از دو طرف از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی چگونگی اجرای بخشنامه را اعلام نماید و دو طرف طبق نظری که از سوی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اعلام می‌شود، عمل کنند.

۲-۲۴-۱. در مورد اختلاف نظرهایی که خارج از شمول بند ۱-۲۴-۱ است، رسیدگی و اعلام نظر در باره آنها به کارشناس یا هیات کارشناسی منتخب دو طرف واگذار شود و دو طرف طبق نظری که از سوی کارشناس یا هیات کارشناسی، در چارچوب قرارداد و قوانین و مقررات مربوط اعلام می‌گردد، عمل کنند.

۲-۲۴-۲. در صورتی که دو طرف در انتخاب کارشناس یا هیات کارشناسی موضوع بند ۱-۲۴-۲ به توافق نرسند یا اعلام نظر اعلام شده طبق بندهای ۱-۲۴-۱ و ۲-۲۴-۱ مورد قبول هر یک از دو طرف نباشد، برای حل اختلاف، طبق بند ۲۴-۳ اقدام می‌گردد.

۲۴-۳. هرگاه در اجرا یا تفسیر مفاد قرارداد بین دو طرف اختلاف نظر پیش آید که راجع به مسائل مالی و فنی باشد، هر یک از طرفها می‌توانند درخواست ارجاع موضوع یا موضوع‌های مورد اختلاف به داوری را به رییس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، ارائه کنند.

تبصره ۱: چنانچه رییس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور با تقاضای یاد شده موافقت نمود، مرجع حل اختلاف، شورای عالی فنی خواهد بود.

تبصره ۲: رسیدگی و اعلام نظر شورای عالی فنی باید در چارچوب قرارداد و قوانین و مقررات مربوط انجام شود. پس از اعلام نظر شورا، دو طرف طبق آن عمل خواهند کرد.

۲۴-۴. ارجاع موضوع‌های مورد اختلاف به شورای عالی فنی، تنبیری در تعهدات دو طرف نمی‌دهد و موجب نمی‌شود که یکی از دو طرف، به تعهدات قراردادی خود عمل نکند.

ماده ۲۵: مالیات، بیمه و سایر حقوق و عوارض قانونی

۲۵-۱. پرداخت هرگونه مالیات، عوارض، حق بیمه تامین اجتماعی و سایر حقوق دولتی مربوط به مهندس مشاور و کارکنان او و نیز حقوق گمرکی و عوارض مربوط به لوازم و وسایل مورد نیاز مهندس مشاور که در تاریخ امضای این قرارداد برقرار است یا در آینده برقرار خواهد شد و یا میزان آن در آینده تغییر می‌نماید، با رعایت مفاد بند ۲۵-۲، به عهده مهندس مشاور است. مبالغی از این مالیات‌ها و عوارض و بیمه و سایر حقوق دولتی که باید طبق قوانین و مقررات از طریق کارفرما وصول شود، از پرداختهای مهندس مشاور کسر می‌شود و به حساب وی به مراجع مربوط حواله می‌گردد. در صورت نپرداختن و یا تأخیر در واریز کسور قانونی یاد شده، جبران زیانهای آن بر عهده کارفرما خواهد بود.

۲۵-۲. در صورتی که مالیات، عوارض، حق بیمه تامین اجتماعی و سایر حقوق دولتی، جز آنهایی که هنگام امضای قرارداد وجود دارد، تغییر کند، حق الزحمه مهندس مشاور نیز توسط کارفرما، به تناسب بر اساس دستورالعملهای سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تعدیل خواهد شد.

ماده ۲۶: مسئولیت مهندس مشاور

۲۶-۱. مهندس مشاور در قبال کارفرما و برای ارائه خدمات پیش‌بینی شده در پیوستهای ۱ و ۲ این قرارداد، مسئول است.

۲۶-۲. تایید خدمات و یا تصویب مدارک، گزارشها و محاسبات مهندس مشاور از سوی کارفرما و یا دستگاه نظارت، از مسئولیتهای مهندس مشاور در رعایت استانداردها و اصول علمی و فنی نمی‌گاهد و در هر حال، مهندس مشاور مسئول و جوابگوی کاستیهایی است که به علت نقص خدمات ارائه شده از طرف او، بعدها در کار مشاهده شود.

۲۶-۳. مسئولیت مهندس مشاور در قبال واگذاری بخشی از خدمات به شرکتها یا اشخاص حقوقی ثالث که بر حسب ضرورت، مورد تایید کارفرما نیز قرار گرفته باشد، کماکان همان مسئولیتهای موضوع این قرارداد است و موافقت کارفرما نسبت به واگذاری قسمتی از خدمات، رافع هیچ یک از تعهدات و مسئولیتهای مهندس مشاور در برابر کارفرما نخواهد بود.

ماده ۲۷: ممنوعیت قانونی

۱-۲۷. مهندس مشاور اعلام می‌کند که در زمان عقد این قرارداد، مشمول ممنوعیت اصل ۱۴۱

قانون اساسی و قانون منع مداخله کارکنان دولت، مصوب ۱۳۳۷/۱۰/۲۲، نیست.

۱-۱-۲۷. در صورتی که خلاف این موضوع برای کارفرما ثابت شود یا تغییراتی در صاحبان

سهام، مدیران یا بازرسان مهندس مشاور رخ دهد که با مفاد قوانین یاد شده تعارض داشته باشد، قرارداد فسخ می‌شود.

۲-۱-۲۷. در شرایطی که تغییراتی در دستگاههای دولتی یا کارفرما ایجاد شود که مشمول

ممنوعیت یاد شده باشد، مهندس مشاور موظف است مراتب را به کارفرما اعلام کند و در صورتی که متع قانونی رفع نشود، کارفرما قرارداد را خاتمه می‌دهد. هرگاه مهندس مشاور مراتب را به محض اطلاع به کارفرما اعلام نکند، کارفرما قرارداد را فسخ می‌نماید.

۲-۲۷. کارکنان خارجی مهندس مشاور و یا همراهان ایشان، حق دخالت در امور سیاسی ایران را ندارند.

۳-۲۷. مهندس مشاور موظف است تمام اطلاعاتی را که در جریان انجام خدمات این قرارداد

تحصیل یا تولید می‌کند، محرمانه تلقی نماید و حداکثر سعی خود را برای جلوگیری از دسترسی اشخاص غیر مجاز به آنها به کار بندد.

ماده ۲۸: حوادث قهری

در مورد وقوع حوادث قهری و بروز شرایط اضطراری مانند جنگ اعلام شده یا نشده، انقلابها و اعتصابات عمومی، شیوع بیماریهای واگیردار، زلزله، سیل و طغیانهای غیر عادی، خشکسالی بی سابقه و همچنین آتش سوزی های دامنحار، طوفان و حوادث مشابه که ناشی از کار مهندس مشاور نباشد، به ترتیب زیر عمل خواهد شد:

۱-۲۸. هرگاه بروز شرایط اضطراری، انجام قرارداد حاضر را برای یکی از دو طرف غیر ممکن سازد،

می‌تواند پایان قرارداد را مطابق ماده ۲۲ این قرارداد به طرف دیگر اعلام کند.

۲-۲۸. هرگاه شرایط اضطراری گذرا باشد و ادامه قرارداد حاضر به طور موقت امکان پذیر نباشد،

مطابق ماده ۲۱ (تعلیق) عمل می‌شود.

ماده ۲۹: انتقال به غیر

۲۹-۱. مهندس مشاور حق ندارد بدون کسب مجوز از کارفرما، موضوع این قرارداد را به شخص و یا اشخاص حقیقی یا حقوقی دیگری منتقل یا واگذار کند. در صورت موافقت کارفرما با واگذاری قسمتی از کار به اشخاص ثالث، از مسئولیت و تعهدات مهندس مشاور به هیچ عنوان کاسته نمی‌شود.

۲۹-۲. اشخاص حقیقی یا حقوقی انتخاب شده برای اجرای کارهای مورد نیاز مهندس مشاور باید مورد قبول کارفرما بوده و صلاحیت آنها برای انجام خدمات مورد نظر توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، تایید شده باشد.

۲۹-۳. کارفرما می‌تواند تمام یا قسمتی از حقوق یا اختیارات خود را با رعایت مقررات به اشخاص دیگر تفویض کند. در این صورت، انجام تعهدات کارفرما در رابطه با حقوق یا اختیارات تفویض شده، بر عهده آن اشخاص خواهد بود.

ماده ۳۰: اشخاص و یا قراردادهای ثالث

در مواردی که اجرای خدمات این قرارداد از سوی مهندس مشاور مستلزم اعمال اختیارات و یا اجرای وظایف مقرر در پیمانها و قراردادهای دیگری باشد، بر حسب مورد به ترتیب زیر عمل می‌شود:

۳۰-۱. در صورتی که اختیارات یا وظایف در چارچوب پیوست ۲ منظور نشده باشد، مهندس مشاور در انجام این امور، با توجه به دانش فنی و تجربه خود، به عنوان یک شخص بی‌طرف عمل می‌کند.

۳۰-۲. چنانچه در قرارداد با پیمانکاران یا اشخاص ثالث، به مهندس مشاور حق تغییر حدود تعهدات داده شده باشد، مهندس مشاور دستورهای لازم را در چارچوب قراردادها صادر می‌کند و گزارش موارد تغییر را به کارفرما تسلیم خواهد نمود.

ماده ۳۱: دسترسی به محل

۳۱-۱. کارفرما باید امکان دسترسی بدون ممانعت به مکان پروژه را به منظور انجام خدمات این قرارداد، برای مهندس مشاور فراهم کند.

۲-۳۱. اخذ مجوزهای لازم برای انجام خدمات بر روی زمین و مسیرهای مربوط، بر عهده و به هزینه کارفرما است.

۳-۳۱. مهندس مشاور، برای کسب مجوزهای لازم در حد توان با کارفرما همکاری خواهد کرد.

ماده ۳۲: رعایت مقررات ایمنی

۱-۳۲. مهندس مشاور باید اطمینان یابد که کارکنانش خدمات را به طور ایمن و مطمئن انجام می‌دهند و ضوابط ایمنی را در تمام مراحل انجام خدمات رعایت می‌کنند.

۲-۳۲. مهندس مشاور مراقبت می‌کند که سایر گروه‌هایی که در انجام کارهای پروژه موضوع قرارداد فعالیت می‌کنند، طبق مقررات، ضوابط و دستورالعمل‌های حفاظت و ایمنی کارگاه‌های در کشور عمل نمایند. این مراقبت، رافع مسئولیتهای این گروه‌های اجرایی نخواهد بود.

ماده ۳۳: کارآموزی

۱-۳۳. کارفرما می‌تواند متناسب با حجم کار، شماری مهندس و دانشجوی مرتبط با موضوع قرارداد را با هدف آموزش، از کارشناسان خود و یا دانشجویان دانشگاهها به مهندس مشاور معرفی کند و مهندس مشاور موظف به قبول و آموزش آنان است.

۲-۳۳. هزینه تأمین مسکن، حقوق، مزایا و هزینه‌های بالاسری کارآموزان، بر عهده کارفرماست.

ماده ۳۴: مالکیت اسناد

تمام نقشه‌ها، مدارک و گزارشهایی که به موجب این قرارداد، توسط مهندس مشاور تهیه می‌شود، از جمله نسخ اصلی، نورگذر یا رایانه‌ای، همه متعلق به کارفرماست. مهندس مشاور می‌تواند با اجازه کارفرما، یک نسخه قابل تکثیر از نقشه‌ها، مدارک و گزارشهای یاد شده را نزد خود نگاه دارد. در صورتی که در شرایط خصوصی قرارداد محدودیتی ذکر نشده باشد، مهندس مشاور حق دارد با استفاده از کارها و مطالعات انجام شده در قرارداد، مقاله علمی به نام خود، در سمینارها، اجلاسها و نشریات علمی و فنی منتشر نماید.

تبصره: به منظور ایجاد بایگانی متمرکز از اطلاعات نقشه‌ای و جغرافیایی در کشور و تسهیل در استفاده دستگاه‌های مختلف از این اطلاعات، یک نسخه قابل واگذاری از نقشه‌ها، مدارک و گزارش‌های تهیه شده توسط مهندس مشاور، در اختیار سازمان نقشه‌برداری کشور قرار می‌گیرد.

ماده ۳۵: ابلاغ‌ها

هر گونه اطلاعیه، دستور کار، اعلام نظر، ابلاغ تعلیق، ابلاغ خاتمه یا فسخ قرارداد و موارد مشابه، تنها به صورت کتبی معتبر است.
رسید دبیرخانه هر دو طرف و یا رسید تحویلی پستی، ملاک تسلیم گزارش‌ها، مدارک و مکاتبات است.

ماده ۳۶: زبان قرارداد

زبان قرارداد فارسی است. در صورتی که مدارک قرارداد علاوه بر فارسی به زبانهای دیگری نیز تهیه شده باشد، متن فارسی معتبر است. مهندس مشاور باید مدارک و گزارش‌های مطالعات و طراحی، گزارش‌های ارزشیابی و پیشرفت کار و نیز سایر مکاتبات خود را به زبان فارسی تهیه کند. در مواردی که طبق نظر کارفرما، تمام و یا قسمتی از اسناد و مدارک، به زبان دیگری علاوه بر زبان فارسی مورد نیاز باشد، مهندس مشاور اسناد و مدارک مربوط را به زبان مورد نظر کارفرما تهیه نماید. چنانچه در شرح خدمات قرارداد، ترجمه و تهیه مدارک به زبانهای دیگر پیش‌بینی نشده باشد، به عنوان خدمات اضافی تلقی شده و حق‌الزحمه آن از سوی کارفرما پرداخت می‌گردد.

ماده ۳۷: قانون حاکم بر قرارداد

این قرارداد از هر حیث تابع قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران است.

نماینده مهندس مشاور
نام و نام خانوادگی
مهر و امضا

نماینده کارفرما
نام و نام خانوادگی
امضا